

- 14 -

PROGRAMA SCOLARA PENTRU

T R O M B O N

pentru clasele V - VIII

NOTA EXPLICATIVA

Programa de "Trombon" cuprinde materia claselor V-VIII necesare formării și pregătirii elevilor instrumentiști, asigurându-le un nivel corespunzător pentru admiterea la liceul de muzică.

Programa pentru aceste clase cuprinde materialul orientativ de însușit pentru fiecare an de studiu, implicând obiectivele specifice instrumentului, precum și mijloacele de realizare a lor.

Tehnologia predării trebuie să aibă în vedere particularitățile individuale ale elevilor, astfel ca, pe baza evaluării continue a rezultatelor muncii lor, profesorul să poată observa la timp greutățile care apar și să realizeze rezolvarea lor, diferențiat.

Astfel, elevul trebuie să-și formeze o respirație corectă (diafragmală), conducerea coloanei de aer să fie conștientă, emisia sonoră să fie lejeră, articulația clară, precisă în concordanță cu sincronizarea perfectă a culisei.

În scopul atingerii acestor obiective, atât profesorul la clasă, cât și elevul în studiul individual, trebuie să țină cont de condițiile exercițiului: motivația, claritatea modelului, o justă îmbinare a exercițiilor globale cu exersare pe părți, esalonarea exercițiilor, atitudinea activă în timpul acestora și cunoașterea rezultatelor după fiecare exercițiu.

Concomitent cu formarea deprinderilor motorii și intelectuale la elevi, profesorul trebuie să urmărească și obținerea unei calități sonore plăcute, catifelate, bogate în armonice, având un timbru uniform atât în registrul mediu spre acut, cât și în registrul grav.

Pentru ca elevul să dobândească o intonație corectă la instrument, este necesar ca în prealabil materialul de studiu să fie solfegiat, evitând o asimilare mecanică.

Intonația corectă nu poate fi obținută mai înainte ca elevul să posede o imagine sonoră clară a sunetelor pe care intenționează să le emită.

- 5 -

Ritmul și timpul care cuprinde raportul de durată între sunete și desfășurarea lor în timp, trebuie stabilite și dezvoltate la elevi prin exerciții ritmice sistematice.

Frazarea muzicală este strans corelată, cu respirația, cu conducerea coloanei de aer în instrument, instrumentistul având nevoie de o respirație profundă, liberă și liniștită.

Se recomandă ca exercițiile de respirație fără instrument să fie făcute pe toată perioada școlară.

Tehnica conducerii coloanei de aer este una din cele mai importante probleme ale educației instrumentale. O conducere forțată bruscată influențează negativ emisia sonoră. Se recomandă instrumentiștilor suflători o respirație costodiafragmală.

În timpul studiului, instrumentul trebuie ținut într-o poziție firească, fără rigiditate și afectare.

O preocupare de maximă necesitate a profesorului trebuie să fie aceea de a urmări și de a corecta în permanență poziția elevului la instrument.

Ambușura se stabilește în funcție de dispozițiile naturale ale elevului. Cea mai bună poziție aambușurei este la mijlocul buzelor. În timpul emiterii unui sunet, mușchii maxilo-faciali se vor afla într-o ușoară încordare, nătolerându-se apăsarea instrumentului pe buze.

Se va acorda o atenție deosebită metodei demonstrative. Pe lângă explicațiile teoretice, profesorul trebuie să exemplifice practic cele predate, cântând personal la instrument.

Citirea la prima vedere trebuie să fie de asemenea una din preocupările permanente ale profesorului.

Materialul didactic prevăzut în programă este alcătuit din metode și studii prevăzute și în școli de specialitate din alte țări cu tradiție muzicală, precum și dintr-un repertoriu românesc calitativ. Facem precizarea că metodele, studiile și repertoriul pentru fiecare an de studiu sunt orientative, obligatorii pentru nivelul tehnico-interpretativ pentru fiecare clasă.

Se recomandă înlocuirea mijloacelor de învățământ cuprinse în programă și care nu se afla în dotarea școlii, cu altele având același grad de dificultate și răspund aceluiași cerințe didactice.

56

CLASA A V-A

2 ore pe săptămână

- Descrierea instrumentului
- Scurt istoric
- Importanța și folosirea instrumentului
- Stabilirea poziției instrumentului pe buze
- Exerciții de articulație numai cu mustiucul, în fața oglinzii, câteva zile.
- Se trece la emiterea cu instrumentul, a sunetului "fa" pe linia a IV-a a portativului (sunetul "fa" poate fi emis ușor și corect).
- După ce elevul reușește să cânte bine sunetul "fa", va trece treptat, prin comparație, la sunetele "sol" și "mi". În acest fel vor fi emise toate sunetele cuprinse între sunetul "fa" de sub portativ și sunetul "si bemol" deasupra portativului.
- Pozițiile se vor învăța treptat, mai întâi teoretic, apoi practic.
- Se va urmări cu atenție de către profesor poziția instrumentului, ambusura, articulația, intonația și ritmul.
- Se vor învăța gamele Fa, Si bemol, Mi bemol, Do major
- Arpegiile gamelor indicate mai sus.

Metode

- A. Bambula - Caietul I cap. I studii pe poziții; duete elev - profesor
- T. Dorsey - De la pag. 20, lecția nr. 1 până la pag. 36, nr. 10
- V. Blajevici - Exerciții de la pag. 1 la 19 (școala pentru trombon)
- R. Muller - Caietul I, exerciții pe poziții între 1-3
- Mici piese cu acompaniament de pian, transcrise de la diferite instrumente.

Material pentru examen

- o gamă din cele învățate
- un studiu
- o piesă mică cu acompaniament de pian

CLASA A VI-A

2 ore pe săptămână

- Gamele majore: Do, Fa, Sib, Mib, Sol, Re; gamele minore la, re, sol, do, mi, si.
- Arpegiile gamelor indicate mai sus.

Metode

- A. Bambula - Caietul I cap. III
- T. Dorsey - De la pag. 36, lectia nr. 10 pana la pag. 70, lectia nr. 30
- V. Blajevici - (scoala pentru trombon) studii si duete de la nr. 20-42
- R. Muller - Caietul I, Cap. Intervale in gamele Fa, Sib, Mib
- B. Grigoriev - De la studiul nr. 1-42

Mici piese cu acompaniament de pian

- J. Rameau - Menuet
- P. I. Ceaikovski - Arie
- I. Rakov - Arie
- F. Chopin - Andante
- L. van Beethoven - Cantec
- Alte transcriptii de la diferite instrumente
- L. Pergolesi - Arie

Material pentru examen

- o gama la indicatia comisiei
- un studiu la alegere
- o piesa cu acompaniament de pian

CLASA A VII-A
2 ore pe saptamana

- A. Lafosse - Recapitularea pozitiiilor. Studiile de la nr. 1-46 (vol. I partea I)
- Exercitii pentru ajustarea sunetelor, de la 47-56
- Exercitii pentru lejeritatea si siguranta articulatiei, de la nr. 57 - 72
- Exercitii in legato pe pozitii - de la nr. 73b - 77
- A. Bambula - Caietul I cap. - studii la indicatia profesorului
- V. Blajovici - Studiile cuprinse intre nr. 43-61
- R. Muller - Caietul I, intervale in gamele Do, Sol, Re, La
- T. Dorsey - de la pag. 70, lectia 40-49, lectia 45
- B. Grigoriev - Studiile de la pag. 57-100

Piese cu acompaniament de pian

- P. I. Ceaikovski - Arie din opera "Iolantha"
- K. Glinka - Andante (Steaua nordica)
- G. F. Handel - Arie (do minor)
- E. Grig - Romanta
- J. Rameau - Menuet
- L. Pergolesi - Siciliana
- J. S. Bach - Bouree
- R. Hreisler - Veche piesa franceza
- Alte transcriptii

- 28 -

Material pentru examen

- o gama la indicatia comisiei
- un studiu la alegere
- o piesa cu acompaniament de pian

CLASA A VIII-A
2 ore pe saptamana

- Se va pune accent pe consolidarea deprinderilor capatate in anii anteriori
- Gamele majore si minore pana la sase alteratii inclusiv
- Arpegiile gamelor indicate (atat gamele cat si arpegiile, vor fi cantate in miscari din ce in ce mai repezi, in scopul dobandirii lejeritatii).

Metode

- A. Lafosse - Vol. I, studii in legato, de la nr. 79 - 83
- A. Bambula - Caietul I, studii la indicatia profesorului
- A. Blajevici - Studiile si duetele cuprinse intre nr. 62-63 (scoala pentru trombon)
- B. Grigoriev - De la pag. 100-130
- T. Dorsey - De la pag. 94 lectia nr. 45, pag. 132

Piese cu acompaniament de pian

- F. Weissemberg - Romanta
- F. Galliard - Siciliana (din sonata V)
- I. Liadov - Andante
- L. van Beethoven - Sonata nr. 2
- J. S. Bach - Sarabanda
- W. A. Mozart - Arie
- A. Rubinstein - Melodie

Daca elevul este avansat, se poate aborda o piesa de forma mare (concert, sonata) sau o parte dintr-o asemenea piesa.

Material pentru examen

- un studiu la alegerea comisiei, din cele studiate
- un studiu la alegerea elevului
- un studiu indicat de comisie, din materialul parcurs
- o piesa cu acompaniament de pian

- 17 -

PROGRAMA SCOLARA PENTRU

T R O M B O N

pentru clasele IX - XII

NOTA EXPLICATIVA

Studiul trombonului in liceu isi propune sa realizeze pregatirea instrumentistilor pentru incadrarea lor in toate categoriile de formatii instrumentale si sa asigure elevilor nivelul corespunzator pentru admiterea in Academia de Muzica.

Programa urmareste esalonarea materialului tehnico-estetic in functie de problemele care trebuie rezolvate in cursul liceal.

Programa prevede un material didactic muzical variat si bine selectionat din punct de vedere calitativ. Acest material este format din studii tehnice scrise pentru trombon, prezente si in scoala de specialitate si din alte tari cu traditie muzicala, precum si dintr-un repertoriu cat mai cuprinzator sub aspectul formelor, gamelor si stilurilor muzicale.

Programa cuprinde materia claselor IX-XII, necesara formarii unui instrumentist care sa poata reda la un inalt nivel unitatea compozitiei, sa transmita continutul emotional, pe baza stapanirii unei cat mai bune tehnici instrumentale, a unui bagaj de cunostinte, toate dandu-i posibilitatea intelegerii si trairii emotionale, sintetizate in maestria interpretarii artistice.

In scopul atingerii acestor obiective finale, profesorul trebuie sa urmareasca nu numai modul in care se realizeaza fiecare din obiectivele cuprinse in programa, intelectuale, afective si psiho-motorii, dar de asemenea si sintetizarea lor in actul de executie si interpretare a lucrarilor prevazute.

Studiul gamelor si exercitiilor din metodelor indicate in programa nu trebuie sa constituie un scop in sine, ele fiind doar mijloace ce dau posibilitatea sa se realizeze cu usurinta piesele si concertele. Imbinarea lor armonioasa, de la usor la greu, de la simplu la complex, recomandand un studiu rational elevilor fara oscilatie si cu un control riguros, sustinut din partea profesorilor, constituind modalitati de reusita in munca didactica.

Programa contine un material sistematic care sa dea un caracter unitar predarii acestui instrument fiind alcatuita in asa fel incat sa realizeze legatura dintre scoala generala de muzica, liceul de muzica si Academia de muzica.

Elevul din liceu va trebui sa parcurga si sa rezolve in evolutia sa, probleme tehnice si de repertoriu, care urmaresc formarea sa ca instrumentist complet.

Astfel, se va urmari consolidarea tuturor deprinderilor formate anterior, in special a respiratiei corecte a conducerii coloanei de aer in cele trei registre, a emisiei sonore foarte lejere, omogenizarea articulatiei sunetelor pe toata intinderea instrumentului. Vor fi folosite diferite modalitati de articulatie a sunetelor, combinatii intre sunete cantate in staccato si legato.

Se va urmari realizarea legato-ului corect pe pozitii fixe si pe pozitii diferite, folosirea tuturor pozitiiilor in care poate fi emis un sunet, consolidarea deprinderilor de frazare si interpretare, dezvoltarea deprinderilor de a canta in cheile de tenor si alto, citirea la prima vedere in toate cheile si intelegerea stilului si continutului lucrarilor muzicale abordate.

Profesorul va selectiona si indica corect elevului materialul cel mai potrivit scopurilor muzicale urmarite.

Facem precizarea ca ramane la latitudinea fiecarui profesor de trombon ca, in afara de metodele, studiile si lucrarile mentionate pentru fiecare an de studiu sa poata aborda si altele de acelasi nivel aflate in dotarea scolii, in vederea obtinerii rezultatelor dorite.

- 61 -

CLASA A IX-A
3 ore pe saptamana

Exercitii zilnice

Exercitiile zilnice pentru sonoritate, articulatie si respiratie.

Gamele majore si minore pana la 5 alteratii cantate in diferite miscari, intervale de terte.

Arpegii, arpegii in rasturnari.

A. Probleme tehnice

- Consolidarea deprinderilor de emisie si articulatie a sunetelor la instrument.

- Siguranta intonatiei sonore

- Consolidarea deprinderilor de frazare si interpretare

- Formarea si dezvoltarea deprinderilor de a canta in cheile de tenor si alto

- Citirea la prima vedere in toate cheile

a) Studii tehnico-melodice obligatorii

A. Lafosse - Studii cuprinse intre nr. 48 si 96

V. Blajeici - Studii si duete cuprinse intre 84 si 131

P. Clodemir - Caietul I

M. Bleger - Studiile de la pag. 11 pana la pag. 45

C. Blumme - Caietul I

Pentru realizarea obiectivelor mentionate se vor studia un numar de 25-30 de studii tehnico-melodice din care 5 pe dinafara la alegerea profesorului.

b) Facultativ

R. Muller - Vol. II Studii (la alegerea profesorului)

Goetke - Studii pe pozitii (la alegerea profesorului)

NOTA:

Cele 25-30 de studii tehnico-melodice obligatorii vor fi alese din prima grupa si numai dupa realizarea acestora se va putea trece la studierea celor din grupa facultativa.

B. Repertoriu

a) Obligatoriul de finisat

B. Marcello - Sonata I

V. Baljevici - Schita de concert nr.5

b) Obligatoriul de lucrat la clasa pe note

J. Nowakowski - Concertino

J. Debrefe - Fantezia sau V. Jianu

c) Facultativ

R. Korsakov - Concert

M. Konek - Sonata pentru trombon si pian

- F. Graffe - Concert
- C. I. Nottara - Siciliana (transcriptie in re minor)
- A. Eliade - Revedere (transcriptie in fa minor)

Material pentru orchestra (citire)

- G. Enescu - Rapsodia I
- B. Glazunve - Simfonia I-II

Material pentru examenul de sfarsit de an

- o gama majora si una minora la alegerea comisiei din cele invatate
- un studiu pe dinafara la alegerea elevului
- sondaj din cele 5 studii finisate
- un concert integral cu acompaniament de pian
- o sonata cu acompaniament de pian
- citire la prima vedere

CLASA A X-S

3 ore pe saptamana

Exercitii zilnice

- Exercitii zilnice pentru sonoritate, articulatie, intonatie.
- Gamele majore si minore pana la 7 alteratii cantate in diferite miscari, intervale de terte si cvarte.
- Arpegii, arpegii in rasturnari.

A. Probleme tehnice

- Legatto pe pozitii fixe si pe pozitii diferite
- Combinatii intre sunete cantate in staccato si legatto.
- Folosirea tuturor pozitiilor in care poate fi emis acelasi sunet
- Consolidarea deprinderilor de a canta in cheile de tenor si alto
- Sporirea capacitatii de efort a elevului
- Se va pune accent pe realizarea lejera si expresiva in crescendo-descrescendo a gamelor.

a) Studii tehnico-melodice obligatorii

Lafosse - Studii cuprinse intre nr. 97-108

Duete de la pag. 65-66

Blajevisci - Studiile cuprinse intre nr. 1-30. Caietul 1

Blumme - Studii trombon, caietul 1

Cledemir - Studii trombon, caietul 2

Eleger - Studii trombon de la nr. 1-31, partea a II-a

Pentru realizarea obiectivelor mentionate mai sus, se va studia un numar obligatoriu de 25-30 studii tehnico-melodice din care 4(cinci) pe dinafara la alegerea profesorului.

b) Facultativ

Kopprasch - Studii trombon vol.I (la alegerea profesorului)

Muller - Studii trombon vol.II (la alegerea profesorului)

Goetke - Studii trombon pe pozitii (la alegerea profesorului)

NOTA:

Cele 25-30 de studii tehnico-melodice obligatorii vor fi alese din prima grupa si numai dupa realizarea acestora se va putea trece la studierea celor din grupa facultativa.

B. Repertoriu

a) Obligatoriu finisat

B. Marcello - Sonata a IV-a (transcriptie de la cello)

Blajivici - Concertul nr. 2 pentru trombon si pian

b) Obligatoriu de lucrat la clasa pe note

Koraskov - Concert pentru trombon si (orchestra)pian

Galliard - Sonata a V-a pentru trombon si pian

c) Facultativ

Ambresius - Sonata pentru trombon si pian

Mazziller - Solo de concurs

Clerisse - Piesa de concurs

Bachelet - Piesa de concurs

Saint - Saens - Lebada pentru trombon si pian

Marcello - Sonata (la alegerea profesorului)

Galliard - Sonata (la alegerea profesorului)

d) Material pentru orchestra

Ceaikovski - Lacul lebedelor

Ceaikovski - Simfoniile IV-V

CLASA A XI-A

3 ore pe saptamana

Exercitii zilnice

- Studii zilnice pentru sonoritate, articulatie si intonatie.
- Gamele majore si minore pana la 7 alteratii cantate in diferite miscari staccato, legato, detache, intervale de terte si cvarte.
- Arpegii, arpegii in rasturnari.

A. Problemele tehnice

- Omogenitatea articulatiei sunetelor, pe toata intinderea instrumentului.
- Executarea cat mai corecta a legato-ului pe pozitii fixe si pe pozitii diferite.
- Combinatii intre sunetele cantate in staccato si legato.
- Consolidarea deprinderilor de frazare si interpretare.

a) Studii tehnico-melodice

Laffose - Metoda, vol. I; capitolul game. Studiile de la nr. 109-134; duete pag. 85-86

Blajejvici - Studii in chei de la nr. 21-31

Kopprasch - Studii trombon caietul I

Wernwh - Studii trombon de la nr. 1-5

Pentru realizarea obiectivelor mentionate se vor studia un numar obligatoriu de 25-30 de studii tehnico-melodice din care 6 pe dinafara la alegerea profesorului.

b) Studii tehnico-melodice facultativ

Arban - Studii de la nr. 1-10

Couilamd - Studii pentru trombon

Goetcker - Studii pe pozitii pentru trombon

NOTA:

Cele 25-30 studii tehnico-melodice obligatorii vor fi alese din prima grupa si numai dupa realizarea acestora se va trece la studierea celor din grupa facultativa.

B. Repertoriu

a). Obligatoriul de finisat

Blajevici - Concert nr. 8

Galliardi - Sonata a VI-a

b) Obligatori de lucrat la clasa pe note

Nesterev - Concert

Saint-Saens - Kavatina

c) Facultativ

Haendel - Concertul in fa minor (transcriptie de la oboi)

Thilmann - Concertino giocoso

David - Concertino

Reiche - Concert partea a II-a si a III-a

Galliard - Sonate (la alegerea profesorului)

Marcello - Sonate (la alegerea profesorului)

Tokacs - Sonata

Gabler - Variatiuni pe doua teme pentru trombon si pian

c) Material pentru orchestra (citire)

Glazunov - Simfoniile VII-VIII

Wagner - Tanhauser

Ceaikovski - Simfonia a V-a

Materialul obligatoriu pentru examenul de sfarsit de an

- o gama majora si una minora la alegerea comisiei
- un studiu pe dinafara la alegerea elevului
- sondaj din cele 6 studii finisate
- un concert integral cu acompaniament de pian
- o sonata sau Fantezie cu acompaniament de pian
- citire la prima vedere.

-65-

CLASA A XII-A
3 ore pe saptamana

Exercitii zilnice

- exercitii zilnice pentru sonoritate, articulatie, respiratie, intonatie si rezistenta in toate registrele;
- gamele majore si minore cantate in diferite miscari in staccato-legatto-detache, intervale de terte, cvarte si cvinte;
- arpegii, arpegii in rasturnari.

A. Probleme tehnice

- consolidarea tuturor deprinderilor formate in scoala si in special a respiratiei costo-diafragmatice, a conducerii coloanei de aer in cele trei registre;
- uniformitatea timbrala pe toata intinderea de care dispune elevul;
- realizarea unui legatto corect pe pozitii fixe si pe pozitii diferite;
- sporirea capacitatii de efort;
- citirea la prima vedere in toate cheile;
- intelegerea stilului si a continutului lucrarilor muzicale abordate.

B. Studii tehnico-melodice obligatorii

Laffose - Metoda pentru trombon partea a II-a de la nr. 35-45
Kopprasch - Caietul II Studii de la nr. 35-45
Arban - Studiile de la nr. 1-4

Pentru realizarea obiectivelor mentionate se vor studia un numar de 20-25 de studii tehnico-melodice din care 4 pe dinafara la alegerea profesorului.

C. Studii tehnico-melodice facultative

Blajevici - Studii in chei
Couilland - Studii pentru trombon
Werner - Studii tehnice
J. S. Bach - Studii (transcriptii de la violoncel)
Goetcke - Studii pe pozitii

NOTA:

Cele 25-30 studii tehnico-melodice obligatorii vor fi alese din prima grupa si numai dupa realizarea acestora se va trece la studierea celor din grupa facultativa.

D. Repertoriu

a) Obligatoriul de finisat

David - Concertine
Saint-Saens - Kavatina

b) Obligatoriul de lucrat la clasa

Haendel - Concert in fa minor (transcriptie de la oboi)
Stojewski - Fantezie
Serochi - Sonatina

c) Facultativ

Hindemith - Sonata
Matei - Concert, partea I
Reche - Concert
Marcello - Sonate
Galliart - Sonate
Alachausky - Concert nr. 1 in Si bemol major
Uspenski - Concertino

D. Material pentru orchestra

Ceiakovski - Studii de orchestra
Strauss - Studii de orchestra

Material obligatoriu pentru examen

- o gama cantata pe toata intinderea instrumentului
- un studiu pe dinafara la alegerea elevului
- un concert integral cu acompaniament de pian
- o sonata sau fantezie cu acompaniament de pian
- citire la prima vedere din orice material de trombon.